

Αθήνα, 14 Οκτωβρίου 2016

Αρ. Πρωτ.: ΕΞ./500/2016

**Θέσεις της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών επί του σχεδίου νόμου
«ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΑΙ ΤΡΙΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ – Προγράμματα
μεταπτυχιακών σπουδών και διδακτορικές σπουδές»
<http://www.opengov.gr/yppepth/?p=3316>**

Η Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ) θεωρεί ότι μέσω του Ενιαίου Χώρου Παιδείας και Έρευνας, οι φορείς της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας (ΑΕ&Ε) στη χώρα μας (ΑΕΙ και Ερευνητικά Κέντρα) θα αποτελέσουν ένα αλληλοσυμπληρούμενο, δυναμικό σύστημα, το οποίο θα αξιοποιήσει, θα συνδυάσει και θα μεγιστοποιήσει τα πλεονεκτήματα που έχουν οι δύο επιμέρους χώροι. Άλλωστε τα ΑΕΙ και τα Ερευνητικά Κέντρα (ΕΚ) είναι από τη φύση τους συγκοινωνούντα δοχεία, αφού είναι αφιερωμένα στην έρευνα και την παραγωγή νέας γνώσης. Αποτελούν, συνεπώς, χώρους που θέτουν τα θεμέλια για νέους ποιοτικούς τύπους εργασίας και επιχειρηματικότητας που βασίζονται στη γνώση, την τεχνολογία και την καινοτομία.

Επιπλέον, η θεσμοθέτηση ρυθμίσεων στο πλαίσιο του Ενιαίου χώρου:

- θα ενισχύσει τη βασική έρευνα, που είναι προϋπόθεση sine qua non για την εφαρμοσμένη έρευνα και την ανάπτυξη της καινοτομίας, και
- θα διευκολύνει τον σχεδιασμό εθνικής ερευνητικής στρατηγικής μέσα από την οργανική και συνδυασμένη αξιοποίηση του συνόλου του επιστημονικού – ερευνητικού δυναμικού της χώρας, έχοντας ως αποτέλεσμα:
 - την εξοικονόμηση και την ισορροπημένη κατανομή των κονδυλίων,
 - τις συνέργειες ΑΕΙ και ΕΚ σε μεταπτυχιακά και ερευνητικά προγράμματα,
 - τη μεγαλύτερη αξιοποίηση της υπάρχουσας τεχνογνωσίας και εξοπλισμού,
 - την πληρέστερη αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού της χώρας,
 - την απρόσκοπτη κινητικότητα Ερευνητών, Καθηγητών, μεταπτυχιακών φοιτητών,
 - την επαρκέστερη κάλυψη των πιεστικότερων ελλείψεων προσωπικού τόσο στα ΑΕΙ όσο και στα ΕΚ,
 - την ισχυρή ώθηση στην παραγωγική διαδικασία της χώρας.

Στο υπό διαβούλευση σχέδιο νόμου είναι απαραίτητο να συμπεριληφθούν ρυθμίσεις οι οποίες θα ενισχύσουν τη συνέργεια των Πανεπιστημίων με τα ΕΚ στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση. Τα δημόσια Ερευνητικά Κέντρα που διέπονται από το θεσμικό πλαίσιο για την έρευνα στη χώρα μας έχουν τη δυνατότητα για διεθνώς ανταγωνιστική εκπαίδευση του νέου ερευνητικού δυναμικού της χώρας και συγκεκριμένα τη:

- δυνατότητα παροχής μεταπτυχιακής εκπαίδευσης σε ταχέως αναπτυσσόμενους τομείς αιχμής τόσο της βασικής όσο και της εφαρμοσμένης έρευνας,
- δυνατότητα παροχής μεταπτυχιακής εκπαίδευσης σε τομείς όπου επιβάλλεται διεπιστημονική συνεργασία,
- υψηλή ποιότητα εξειδικευμένου προσωπικού,
- μεγάλες και σύγχρονες υποδομές.

Επιπλέον η ενίσχυση του ρόλου των ΕΚ στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση θα προσφέρει στη:

- διατήρηση και αναβάθμιση της ποιότητας της έρευνας (μακροπρόθεσμα και σε βάθος διερεύνηση, ενθουσιασμό και δημιουργικότητα νέων επιστημόνων κ.λπ.),
- αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας (π.χ. δημιουργία νέων επιχειρήσεων από νέους επιστήμονες-επιχειρηματίες),
- ενίσχυση συνεργειών μεταξύ ΕΚ και ΑΕΙ.

Τα ΕΚ έχουν μακρόχρονη συμμετοχή και εμπειρία στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση νέων επιστημόνων. Οι Ερευνητές ήδη συμμετέχουν σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) και Προγράμματα Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ) των Πανεπιστημίων, θα πρέπει όμως να νομοθετηθεί περαιτέρω η συνεργασία των ΕΚ και των Ερευνητών με τα Πανεπιστήμια με στόχο την ισοτιμία, ώσμωση και συνέργεια σε ισότιμη βάση. Επίσης, η συμμετοχή στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση αναγνωρίζεται ως ένα από τα βασικά στοιχεία της αποστολής των Ερευνητικών Κέντρων και συνιστά στοιχείο που αξιολογείται, όπως άλλωστε έγινε στην πρόσφατη διαδικασία αξιολόγησης.

Ως εκ τούτου, για την εμπέδωση (λειτουργία και κατοχύρωση) του ενιαίου χώρου ΑΕ&Ε σε επίπεδο μεταπτυχιακής εκπαίδευσης προτείνουμε την άμεση:

- θεσμοθέτηση ρυθμίσεων για τη συνδιοργάνωση μεταπτυχιακών προγραμμάτων 2ου και 3ου κύκλου σπουδών μεταξύ των δημόσιων ΕΚ και των ΑΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής.
- εφαρμογή του Άρθρου 42 του Ν. 4009/2011, με προσθήκη στο σ/ν ρύθμισης που θα αποδεσμεύει την υπογραφή Πρωτοκόλλων Συνεργασίας μεταξύ ΑΕΙ και ΕΚ από τους εσωτερικούς κανονισμούς ΑΕΙ και ΕΚ, η οποία θα επιτρέπει επίσης τη σύναψη Πρωτοκόλλων μεταξύ Σχολής και Ερευνητικού Κέντρου ή Ινστιτούτου και Τμήματος ή Ερευνητικού Κέντρου ή Ινστιτούτου.
- θεσμοθέτηση μηχανισμών αξιολόγησης των ΠΜΣ και ΠΔΣ.
- τη διατήρηση σε ισχύ της παραγράφου 16 του άρθρου 16 του Ν. 4386/2016 όπου δίδεται η θεσμική δυνατότητα να ορίζονται οι Ερευνητές ως κύριοι επιβλέποντες σε διδακτορική διατριβή υποψήφιου διδάκτορα σε ΑΕΙ.

Άρθρο 2: Όργανα διοίκησης των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών και των Διδακτορικών σπουδών.

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Το συγκεκριμένο άρθρο θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να συμπεριληφθούν ρυθμίσεις που να νομοθετούν και τη δυνατότητα από κοινού οργάνωσης μεταπτυχιακών ή/και διδακτορικών προγραμμάτων από Πανεπιστήμια και δημόσια Ερευνητικά Κέντρα (ΕΚ).

Πρόταση της ΕΕΕ:

- Η παράγραφος 4 να τροποποιηθεί ως ακολούθως: «Η συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ η οποία απαρτίζεται από καθηγητές του Τμήματος **και ερευνητές δημόσιου Ερευνητικού Κέντρου ή Ινστιτούτου** οι οποίοι έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και ορίζεται από τη Συνέλευση **και το Ερευνητικό Κέντρο ή Ινστιτούτο αντίστοιχα**».
- Η παράγραφος 5 να τροποποιηθεί ως ακολούθως: «Ο Διευθυντής κάθε ΠΜΣ είναι μέλος της ΣΕ και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή, στην περίπτωση διατμηματικού ΠΜΣ της ΕΔΕ, **ή στην περίπτωση της από κοινού οργάνωσης με Ερευνητικό Κέντρο ή Ινστιτούτο του ΔΣ**, για διετή θητεία. Ο Διευθυντής προεδρεύει της ΣΕ ή της ΕΔΕ στην περίπτωση διατμηματικού ΠΜΣ, ανήκει στη βαθμίδα του Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή **ή στην περίπτωση της από κοινού οργάνωσης με Ερευνητικό Κέντρο ή Ινστιτούτο στη βαθμίδα Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή ή Ερευνητή βαθμίδας Α ή Β**, είναι του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ και ασκεί τα καθήκοντα που ορίζει ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών του ιδρύματος ή του ΠΜΣ και ο εσωτερικός κανονισμός του ιδρύματος.».
- Η παράγραφος 6 να τροποποιηθεί ως ακολούθως: Η Σύγκλητος και οι Συνελεύσεις των Τμημάτων των Πανεπιστημίων **και αντίστοιχα στην από κοινού οργάνωση με Ερευνητικό Κέντρο ή Ινστιτούτο το ΔΣ του Κέντρου και τα Επιστημονικά Συμβούλια του Ινστιτούτων αντίστοιχα** είναι τα αρμόδια όργανα για θέματα διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα του Τρίτου Κύκλου Σπουδών.

Άρθρο 3: ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: Ίδρυση, όροι και διάρκεια λειτουργίας Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Τα ΕΚ έχουν μακρά πείρα στη διοργάνωση και διδασκαλία μεταπτυχιακών μαθημάτων τα οποία θα πρέπει στο εξής να αξιοποιηθούν και να αναγνωριστούν στα κοινά μεταπτυχιακά προγράμματα Πανεπιστημίων και ΕΚ.

Πρόταση της ΕΕΕ:

- Η παράγραφος 7 να τροποποιηθεί ως ακολούθως: «ΠΜΣ μπορούν να οργανώνονται από περισσότερα Τμήματα του ίδιου ή άλλων ΑΕΙ ή **αναγνωρισμένα δημόσια** Ερευνητικά Ιδρύματα, Κέντρα και Ινστιτούτα της ημεδαπής **που διέπονται από το θεσμικό πλαίσιο για την έρευνα**. Στην περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού ΠΜΣ καταρτίζεται ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (ΕΠΣ) μεταξύ των συνεργαζόμενων Τμημάτων **ή/και Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων**, το οποίο εγκρίνεται από τις οικείες Συγκλήτους των Πανεπιστημίων ή τα αντίστοιχα όργανα διοίκησης των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων, και στο οποίο καθορίζονται πλην των άλλων οι υποχρεώσεις κάθε Τμήματος **ή Ερευνητικού Κέντρου ή Ινστιτούτου**, θέματα διδακτικού **ή ερευνητικού** προσωπικού...». «Μέλη της ΕΔΕ ορίζονται ~~κατά προτίμηση~~ καθηγητές **ή ερευνητές** αντίστοιχου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου.
- Στο συγκεκριμένο άρθρο προτείνουμε να προστεθεί ρύθμιση ώστε, **στα ΠΜΣ ενός Ιδρύματος μπορούν να περιλαμβάνονται με την αναγνώριση των αντίστοιχων πιστωτικών μονάδων και μαθήματα που παρέχονται από άλλα Ιδρύματα ή Ερευνητικά Κέντρα ή Ινστιτούτα. Μεταξύ των Ιδρυμάτων ή Ερευνητικών Κέντρων ή Ινστιτούτων καταρτίζεται ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (ΕΠΣ).**

Άρθρο 4: Πόροι Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Η ρύθμιση σχετικά με την απαγόρευση αμοιβής των Καθηγητών εάν διδάσκουν μόνο σε ένα ΠΜΣ είναι ασαφής και θεωρούμε ότι μπορεί να αποβεί στη συνέχεια και δυσλειτουργική. Προτείνουμε να υπάρξει όριο στις αμοιβές μετά από διαβούλευση με τους συναδέλφους καθηγητές. Επίσης δεν διευκρινίζεται πώς θα ορίζονται οι απολαβές των διδασκόντων που δεν θα είναι Καθηγητές και θα είναι Ερευνητές.

Πρόταση της ΕΕΕ:

- Στην παράγραφο 3 προτείνουμε τη διαγραφή της πρότασης: «~~Για διδασκαλία σε μόνο ένα ΠΜΣ δεν νοείται κανενός είδους αμοιβή~~».

Άρθρο 6: ΤΡΙΤΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: Διδακτορικές Σπουδές, επιλογή δικαιώματα και υποχρεώσεις υποψηφίων διδακτόρων

Παρατηρήσεις / προτεινόμενες ρυθμίσεις:

Εκτός από την πολύχρονη αποδεδειγμένη εμπειρία των ΕΚ και των Ερευνητών στη μεταπτυχιακή εκπαίδευση και κυρίως στον 3ο κύκλο σπουδών, θα πρέπει να τονίσουμε ότι η διδακτορική διατριβή αποτελεί αποκλειστικά ερευνητική δραστηριότητα. Επίσης, οι Ερευνητές τις περισσότερες φορές επιβλέπουν και ταυτόχρονα χρηματοδοτούν μέσω ερευνητικών προγραμμάτων την έρευνα του υποψήφιου διδάκτορα καθώς και τον ίδιο.

Συνεπώς, πάγιο αίτημα των Ερευνητών ήταν η θεσμική δυνατότητα να ορίζονται ως κύριοι επιβλέποντες σε διδακτορική διατριβή υποψήφιου διδάκτορα σε ΑΕΙ, αίτημα το οποίο και εκπληρώθηκε με την προσθήκη ρύθμισης στον Ν. 4386/2016 άρθρο 16 παράγραφος 16. **Η παράγραφος 7 του υπό διαβούλευση σ/ν αποτελεί οπισθοδρόμηση στο πλαίσιο του ενιαίου χώρου ΑΕ&Ε και χωρίς καμία βάση και αιτιολόγηση.**

Πρόταση της ΕΕΕ:

- Συγκεκριμένα η παράγραφος 7 αναφέρει ότι η εντολή επίβλεψης διατριβών από τη συνέλευση του τμήματος δίνεται στους ερευνητές με πλειοψηφία 2/3. Προτείνουμε την απαλοιφή του: ~~με πλειοψηφία 2/3.~~
- Επιπλέον η λέξη ~~διδάκτορες~~ ερευνητές πρέπει να απαλειφθεί διότι όλοι οι Ερευνητές όλων των βαθμίδων (Α, Β, Γ) είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος υποχρεωτικά σύμφωνα με τον νόμο.
- Τέλος προτείνουμε την τροποποίηση της τελευταίας πρότασης της παραγράφου 7 ως ακολούθως: «Καθηγητής ή Ερευνητής στον οποίο έχει δοθεί εντολή μεταπτυχιακής διδασκαλίας μπορεί να επιβλέπει έως ~~τρεις (3)~~ **δύο (2)** νέους υποψήφιους διδάκτορες ανά ακαδημαϊκό έτος και όχι άνω των ~~δέκα (10)~~ **έξι (6)** ταυτοχρόνως».

Για την Ένωση Ελλήνων Ερευνητών

Η Πρόεδρος
Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου

Η Γενική Γραμματέας
Μάχη Δ. Χατζηγιάννη

Κοινοποίηση:

Γραφείο Πρωθυπουργού

Κύριο **Νικόλαο Φίλη**, Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, minister@minedu.gov.gr
Καθηγήτρια **Αθανασία Αναγνωστοπούλου**, Αναπλ. Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, anypanag@minedu.gov.gr

Καθηγητή **Κωνσταντίνο Φωτάκη**, Αναπλ. Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, fotakis@minedu.gov.gr

Καθηγητή **Ιωάννη Παντή**, Γενικό Γραμματέα Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, gengram@minedu.gov.gr

Καθηγητή **Θωμά Μαλούτα**, Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, secgenof@gsrt.gr

Κύριο **Μιχαήλ Καλογήρου**, Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης, gge@ggk.gr

Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων, secretary@synodos-ek.gr

Σύνοδο Πρυτάνεων και Προέδρων ΔΕ Ελληνικών Πανεπιστημίων, lilnikol@interel.uoa.gr

Σύνοδο Προέδρων ΤΕΙ, chrysoul.john@gmail.com

Διοικούσα Επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ, posdep.gr@gmail.com & ΟΣΕΠ/ΤΕΙ, akokkos@teipir.gr

Πρόεδρους και Τομείς Παιδείας Κομμάτων του Ελληνικού Κοινοβουλίου

Πρόεδρο και Μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων

Πρόεδρο και Μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Έρευνας και Τεχνολογίας της Βουλής των Ελλήνων

Μαρία Α. Κωνσταντοπούλου: ΕΚΕΦΕ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ», Πατριάρχου Γρηγορίου και Νεαπόλεως, 15310 Αγία Παρασκευή.

Τηλ. 2106503556, e-mail: mkonstan@bio.demokritos.gr

Μάχη Δ. Χατζηγιάννη: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Κρατίνου 9 & Αθηνάς, 10552. Τηλ. 2107491630, Fax, 2107489130 e-mail: ahadji@ekke.gr